

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

НАКАЗ

м. Івано-Франківськ

“19” 10 2015 р.

№ 655

Про затвердження Положення про запобігання
плагіату та інших видів академічної нечесності
у навчальній та науково-дослідній роботі студентів
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»

Відповідно до ухвали Вченої ради ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 28 вересня 2015 року (протокол №9)

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про запобігання плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (додаток 1).
2. Ввести Положення в дію з 1 жовтня 2015 року.

Ректор

I.E. Цепенда

ПОГОДЖЕНО:

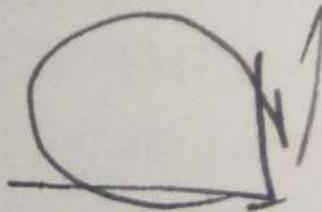
Проректор

з науково-педагогічної роботи

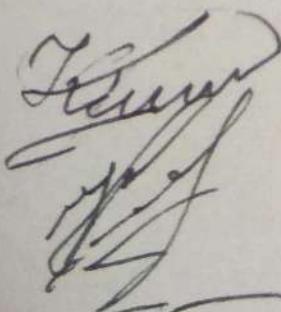
Голова первинної профспілкової
організації студентів

Голова студентського сенату

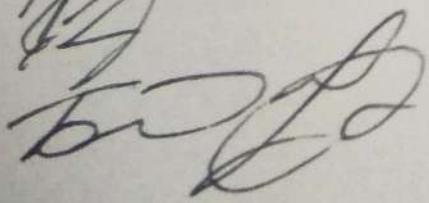
Начальник юридичного відділу

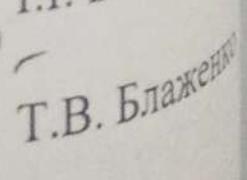
С.В. Шарін

Т.М. Кушнір

І.І. Батющенко

Т.В. Блаженко

ПОЛОЖЕННЯ

про запобігання плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

1. Загальні положення

1.1. Положення про запобігання плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (далі – Положення) створено на підставі законодавства України, Статуту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», українського («Положення про запобігання плагіату та впровадження практики належного цитування у навчальному процесі НаУКМА», «Положення про запобігання плагіату й коректне застосування цитат у навчальному процесі УКУ», «Кодекс честі НТУУ КПІ») і міжнародного досвіду запобігання плагіату.

1.2. Це Положення:

- регулює застосування загальних засад та правил наукової етики в письмових роботах та наукових дослідженнях студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»;
- визнає академічну й професійну етику та повагу до авторських прав ключовими засадами організації навчального процесу й науково-дослідної роботи та покликане сприяти впровадженню практики належного цитування шляхом закріплення визначення поняття та форм плагіату, інших видів академічної нечесності, методів запобігання його поширенню, процедури розгляду та фіксування фактів плагіату, а також наслідків його вчинення в межах ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»;
- має на меті підвищення якості організації навчального процесу, рівня дисципліни студентів при виконанні навчальних завдань у вигляді письмових робіт, а також забезпечення дотримання студентами ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» вимог щодо оформлення письмових робіт і наукових досліджень та встановлення відповідальності за їхнє порушення.

2. Визначення плагіату та інших видів академічної нечесності

2.1. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

- *плагіат* – це оприлюднення студентом, повністю або частково, чужого твору науки, літератури, мистецтва (ідей, результатів дослідження, відкриття, раціоналізаторської пропозиції) під своїм іменем, а також відтворення студентом у своїй самостійній письмовій роботі чи науковому дослідженні текстів інших авторів, що опубліковані в паперовому чи електронному вигляді, без відповідного посилання на їхнє джерело;
- *письмова робота* студента – будь-яке письмове завдання, що виконується ним ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» в межах

навчального процесу під час проміжного або підсумкового контролю знань відповідно до програми навчальної дисципліни, а також під час державних іспитів. До письмових робіт належать реферати, контрольні роботи, тези, курсові, бакалаврські й магістерські роботи, звіти про результати практик тощо;

– *оприлюднення* – це подання студентом свого твору викладачу (на кафедру) або його публічна презентація; публічне оприлюднення результатів наукового дослідження у формі публікації на паперових чи електронних носіях інформації й у засобах масової інформації або ж подання цих результатів на кафедру, в деканат/дирекцію, ректорат, відділи ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» тощо чи їх публічна презентація.

2.2. Плагіатом вважається:

- дослівне відтворення чи копіювання тексту (послідовності набору не менше трьох речень) з книг, статей, Інтернет-ресурсів чи інших джерел без чіткого виокремлення копійованого тексту та посилання на автора (джерело);
- перефразування частин тексту інших авторів зі зміною порядку слів або наслідування структури їхньої аргументації без посилання на джерело;
- оприлюднення твору, написаного третьою особою на замовлення студента;
- списування письмових робіт інших студентів.

2.3. Серед інших видів академічної нечесності, окрім plagіату, слід згадати такі:

– шахрайство, а саме:

- фальсифікація або фабрикація інформації, наукових результатів та наступне використання їх в академічній роботі;
- підробка підписів у офіційних документах (зalікових книжках, актах, звітах, угодах тощо);
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо);
- посилання на джерела, які не використовувалися в роботі;
- списування (реплікація) при складанні будь-якого виду підсумкового або поточного контролю;
- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- здавання різними особами одних і тих же робіт (з одинаковим змістом);

– несанкціонована співпраця, а саме:

- надання допомоги для здійснення акту академічної нечесності – навмисна та усвідомлена допомога або спроба допомоги іншому вчинити акт академічної нечесності;
- придбання у інших осіб чи організацій з наступним поданням як своїх власних результатів навчальної та наукової діяльності (звітів, рефератів, контрольних, розрахункових, курсових, дипломних та магістерських робіт, есе, статей, монографій, навчальних посібників тощо);

- пропонування чи отримання неправомірної винагороди при оцінюванні результатів успішності виконання навчальних чи дослідницьких завдань;
- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки при складанні будь-якого виду підсумкового контролю або переваг у роботі.

3. Принципи взаємодії між ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та студентами

3.1. Відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Статуту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», *самостійність* виконання всіх навчальних завдань є одним із засадничих підходів до організації навчального процесу. Під час виконання письмових робіт студент повинен підтвердити свій рівень владіння знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю, а також дотримуватись законодавства України, Статуту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та інших положень, моральних та етичних норм щодо авторських прав інших осіб.

3.2. У разі підтвердження призначенним експертом чи експертною комісією факту plagiatu або інших видів академічної нечесності, студентові виноситься догана із занесенням в особову справу. Якщо студент списував під час іспиту чи під час проведення інших форм семестрового контролю або представив індивідуальну роботу (реферат, курсову, кваліфікаційну роботу тощо), яка є plagiatом або містить елементи plagiatu, або допустив інші види академічної нечесності, він повинен повторно скласти іспит чи виконати повторно індивідуальне завдання.

3.3. Якщо спроба списування, plagiatu або інших видів академічної нечесності повториться знову, студента відраховують з Університету чи ж позбавляють диплому ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Рішення про ненадання диплому ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» приймає Вчена Рада ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

4. Рекомендації з попередження plagiatu та інших видів академічної нечесності у навчальному процесі та в науково-педагогічній діяльності

4.1. Профілактика plagiatu та інших видів академічної нечесності в навчальному процесі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» здійснюється шляхом:

- формування, видання та розповсюдження серед студентів кафедрами ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у письмовій роботі матеріали;
- запровадження у рамках ознайомчих та/чи професійно-орієнтованих курсів на першому році бакалаврських та магістерських програм модулів з основ наукового письма та дослідницької роботи з вивченням вимог до написання письмових робіт та особливою

увагою до принципів самостійної роботи над письмовими завданнями, коректного застосування інформації з інших джерел та уникнення plagiatu, а також правил опису джерел та оформлення цитувань;

- інформування викладачів, що вони, як керівники курсових і кваліфікаційних робіт, несуть персональну відповіальність за недопущення студентами plagiatu та інших видів академічної нечесності;
- повідомлення студентів про це Положення та наслідки вчинення plagiatu, інших видів академічної нечесності, що ним передбачені, під час підписання угоди з ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»;
- забезпечення доступу кожному студентові ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» до повної версії цього положення на веб-сторінці ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

4.2. Під час планування навантаження та формулювання письмових завдань для студентів навчально-методичному відділу, деканатам факультетів, дирекціям інститутів, кафедрам та викладачам ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» рекомендується:

- замінити реферативні письмові роботи альтернативними творчими завданнями, що сприяють самостійному підходу студента до їхнього виконання, зокрема: тезами, есе, рецензіями, оглядами літератури, підготовкою презентацій тощо;
- розглядати можливість заміни однієї об'ємної письмової роботи в межах курсу кількома меншими за обсягом;
- розраховувати обсяг письмових робіт із врахуванням навантаження на студентів за іншими курсами;
- розмежувати завдання за рівнем складності для студентів бакалаврських та магістерських програм;
- вимагати від студентів представлення на кафедрах письмових робіт (зокрема курсових, бакалаврських і магістерських) не менше ніж за 20 днів до їхнього публічного захисту.

5. Порядок розгляду факту plagiatu та інших видів академічної нечесності

5.1. Встановлення факту plagiatu та інших видів академічної нечесності

5.1.1. Викладач оцінюючи письмову роботу студента і зафіксувавши наявність plagiatu або іншого виду академічної нечесності, зобов'язаний не зарахувати дану роботу, оцінивши її в «нуль» балів, та письмово поінформувати протягом двох робочих днів про виявлений факт plagiatu або іншого виду академічної нечесності завідувача випускової кафедри та завідувача кафедри, яка забезпечує викладання даного курсу, а також ставить до відома деканат/дирекцію, а за його посередництвом – Студентський сенат. Курсові та кваліфікаційні роботи, в яких виявлено ознаки plagiatu або інших видів академічної нечесності, не допускаються до захисту.

5.1.2. Студент, який не згоден з рішенням викладача чи екзаменаційної комісії щодо встановленого факту plagiatu або іншого виду академічної нечесності та не зарахуванням

відповідної письмової роботи, має право протягом двох робочих днів звернутися до завідувача кафедри, на якій викладається даний курс, для перевірки наявності чи відсутності факту plagiatu.

5.1.3. Студент подає завідувачу кафедри заяву з проханням про перевірку наявності чи відсутності факту plagiatu або інших видів академічної нечесності в письмовій формі. Заява має містити коротке письмове пояснення суті справи, контактну інформацію, підпис заявника та дату подання. До тексту заяви додається копія роботи, яка розглядається. Без зазначених документів заява до розгляду не приймається.

5.1.4. Протягом двох робочих днів після отримання заяви завідувач кафедри призначає викладача чи групу викладачів для перевірки матеріалів щодо встановлення факту plagiatu або інших видів академічної нечесності. Термін перевірки становить не більше п'яти днів з моменту одержання доручення.

5.1.5. На викладача-експерта (групу викладачів) покладається обов'язок зібрати та дослідити необхідні матеріали для проведення перевірки, та у разі необхідності, заслухати пояснення студента, робота якого перевіряється, та викладача, який зафіксував факт plagiatu або інших видів академічної нечесності.

5.1.6. Викладач представляє завідувачеві кафедри та деканату/дирекції в письмовій формі висновок про результати перевірки щодо наявності чи відсутності достатніх підстав для встановлення факту plagiatu або іншого виду академічної нечесності.

5.1.7. За поданням завідувача кафедри деканат/дирекція на підставі висновку експерта ухвалює остаточне рішення про наявність чи відсутність факту plagiatu або інших видів академічної нечесності в роботі та доводить його до відома студента, а також Студентського сенату.

5.8. Завідувач кафедри, на якій викладається навчальна дисципліна, передає декану/директору відповідного факультету/інституту подання щодо застосування заходів впливу до студента, в роботі якого встановлено факт plagiatu або інших видів академічної нечесності.

5.2. Наслідки у випадку встановлення факту plagiatu

5.2.1. До студента ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» у випадку встановлення факту plagiatu або інших видів академічної нечесності може бути застосовано два види заходів впливу:

- академічні (не зарахування роботи);
- дисциплінарні (догана, письмове попередження від декана факультету/директора інституту, відрахування з ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»);

5.2.2. Обидва вищезазначені заходи впливу можуть бути застосовані одночасно.

5.2.3. Наявність не менше двох фактів plagiatu або інших видів академічної нечесності у роботах студента є підставою для позбавлення студента диплому ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», рішення про яке приймається Вченюю радою за відповідним поданням деканату/дирекції.

6.1. Прикінцеві та перехідні положення

6.1. Це положення в повному обсязі набирає чинності з 1 жовтня 2015 року

6.2. З метою забезпечення ефективності застосування цього положення деканати/дирекції наприкінці навчального року готують стислий висновок щодо практики його реалізації, який може містити рекомендації щодо внесення змін та доповнень. Такий висновок виноситься на розгляд Вченої Ради ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» для подальшого розгляду та ухвалення відповідного рішення.